

STORTINGET

Innst. 434 S

(2022–2023)

Innstilling til Stortinget
fra helse- og omsorgskomiteen

Dokument 8:157 S (2022–2023)

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Ola Elvestuen, Ingvild Wettrhus Thorsvik, Alfred Jens Bjørlo og Ane Breivik om endring av brukerromsloven

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre brukerromsloven samt endre tilhørende forskrift slik at mennesker med en langvarig rusavhengighet ikke kan avvises fra brukerrom selv om de ikke har eller har hatt en skadelig injeksjonspraksis.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at det i samarbeid med Oslo kommune etableres et ekstra brukerrom i Oslo som er tilgjengelig for alle rusavhengige uavhengig av bosted.
3. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til hvordan det kan gis unntak fra enkelte krav i brukerromsloven og brukerromsforskriften for at mindre byer og tettsteder enklere kan få etablert brukerrom.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Camilla Maria Brekke, Tove Elise Madland, Cecilie Myrseth og Even A. Røed, fra Høyre, Sandra Bruflot, Erlend Svardal Bøe og lederen Tone Wilhelmsen Trøen, fra Senterpartiet, Lisa Marie Ness Klungland og Hans Inge Myrvold, fra Fremskrittspartiet, Bård Hoksrud og Morten Wold, fra Sosialistisk Venstreparti, Marian Hussein, fra Rødt, Seher Aydar, fra Kristelig Folkeparti, Olaug Vervik Bollestad, og fra Pasientfokus, Irene Ojala, viser til forslaget i Dokument 8:157 S (2022–2023) om endring av brukerromsloven.

Komiteen viser til at statsråd Ingvild Kjerkol har uttalt seg om forslaget i brev til komiteen av 28. mars 2023. Brevet følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteen inviterte til skriftlig høring i saken og mottok ett innspill, fra Den norske legeforening.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus, viser til at brukerrom skal bidra til mer verdighet og forebygge skader ved narkotikabruk ved at de tilbyr trygge omgivelser for inntak av godkjente narkotiske stoffer, sterilt brukerutstyr og veiledning som bidrar til mindre skadelige bruksmåter. Flertallet er opptatt av at det gis et verdig tilbud som bidrar til skadereduksjon for rusmiddelbrukere.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet,

partiet og Pasientfokus, vil understreke at brukerrrom er en kommunal tjeneste, og at det i dag er Oslo og Bergen som har etablert slike tilbud. Dette flertallet er kjent med at dette tilbudet brukes, og at det er stor pågang. Dette flertallet viser videre til at det i dag er det flere som benytter seg av inhalering, som er en mindre skadelig inntakspraksis, men at denne endringen ikke skal medføre at brukeren mister tilgang til brukerromsordningen. Dette flertallet vil fremheve at målgruppen for tiltaket i det alt vesentlige er den samme som tidligere selv om ordningen har blitt utvidet og utviklet, det vil si individer med en langvarig heroinavhengighet og en helseskadelig injeksjonspraksis.

Dette flertallet viser til at det i dag er to brukerrrom i Norge, og at også andre kommuner enn Oslo og Bergen vil kunne ha nytte av et slikt tilbud. Brukerromsordningen er en kommunal tjeneste, og dette flertallet vil framheve god dialog og kompetansedeling mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene for å sikre tilbudets faglige kvalitet. Dette flertallet viser til at det i dag er krav i regelverket som kan være en barriere for etablering av flere brukerrrom. Det er behov for å vurdere endringer i brukerromsloven og tilhørende forskrift, også med bakgrunn i de erfaringer som er kommet til etter Stortingets behandling av Prop. 13 L (2018–2019), jf. Innst. 94 L (2018–2019).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Pasientfokus viser til statsrådets svarbrev og merker seg at dette vil bli gjort i forbindelse med den varslede forebyggings- og behandlingsreformen for rusfeltet. Samtidig vil disse medlemmer påpeke at kommunen skal yte nødvendig og forsvarlig helsehjelp til alle, uavhengig av tilbud om brukerrrom.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt viser til at det var en historisk viktig endring for skadereduksjonsarbeidet i Norge da sprøyterommene i Oslo og Bergen i 2019 ble til brukerrrom og åpnet for bruk av andre stoffer enn heroin og for flere inntaksmåter enn injisering.

Disse medlemmer vil vise til brukerromsloven § 1 Formål:

«Brukerromsordningen skal bidra til økt verdighet for mennesker med langvarig narkotikaavhengighet ved å tilby hygieniske rammer for injisering av narkotika og motivere for mer skånsomme inntaksmåter. Videre skal brukerromsordningen bidra til økt helsemessig trygghet, blant annet forebygge infeksjoner og smitte og gi raskere hjelp ved overdoser, gjennom tilstedeværelse og tilsyn av helsepersonell. Formålet er også å bidra til økt mulighet for kontakt og samtaler mellom

den enkelte bruker og hjelpeapparatet med sikte på tverrfaglig oppfølging og behandling.»

Disse medlemmer vil vise til at endringen var et ledd i å styrke innsatsen mot overdosedødsfall, og at brukerrrom gjør det lettere å drive helsehjelp overfor brukere av illegale rusmidler.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Rødt viser til at det i tilknytning til brukerrømmet også skal være et injiseringsrom, fremmøterom og samtalerom. Det skal også være tilgang til behandlingsrom og et eget rom for inhalering.

Disse medlemmer er enige med forslagsstillerne i at det er problematisk at mennesker med langvarig rusavhengighet kan avvises fra brukerrømmet fordi de ikke har eller har hatt en skadelig injeksjonspraksis. For å kunne benytte brukerrrom er det et krav om langvarig rusavhengighet, samt at man er registrert som bruker. Disse medlemmer viser til at et av målene med å endre fra sprøyterom til brukerrrom nettopp er å motivere til mer skånsomme inntaksmåter enn ved injeksjon.

Disse medlemmer fremmer på bakgrunn av dette følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre brukerromsloven samt endre tilhørende forskrift slik at mennesker med en langvarig rusavhengighet ikke kan avvises fra brukerrrom selv om de ikke har eller har hatt en skadelig injeksjonspraksis.»

Disse medlemmer viser til at også Legeforeningen støtter en slik endring i loven og tilhørende forskrift.

Disse medlemmer støtter forslagsstillerens intensjon om å gjøre det enklere å etablere brukerrrom. Det er ingen tvil om at også flere kommuner enn Oslo og Bergen har innbyggere som kunne hatt nytte av et slikt tilbud. Disse medlemmer er likevel usikre på hvilke av dagens krav det eventuelt bør gjøres unntak fra, nettopp fordi funksjonene som er tilknyttet brukerrømmet, er viktige for å sørge for god hjelp og støtte til brukerne av brukerrømmene.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Rødt:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre brukerromsloven samt endre tilhørende forskrift slik at mennesker med en langvarig rusavhengighet ikke kan avvises fra brukerrrom selv om de ikke har eller har hatt en skadelig injeksjonspraksis.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:157 S (2022–2023) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Ola Elvestuen, Ingvild Wettrhus Thorsvik, Alfred Jens Bjørlo og Ane Breivik om endring av brukerromsloven – vedtas ikke.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 23. mai 2023

Tone Wilhelmsen Trøen

leder

Even A. Røed

ordfører

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Helse- og omsorgskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

23/1243-

28. mars 2023

Dokument 8:157 S (2022-2023) – Representantforslag om endring av brukerromsloven

Det vises til brev fra Stortingets helse- og omsorgskomiteé av 14. mars 2023, der jeg blir bedt om å uttale meg om representantforslag om endring av brukerromsloven fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Ola Elvestuen, Ingvild Wetrhus Thorsvik, Alfred Jens Bjørlo og Ane Breivik.

Jeg har selv besøkt Brukerrommet i Oslo, og politisk ledelse og embetsverk har hatt møter med Oslo kommune – der også brukerrom har vært tema. Jeg er kjent med de utfordringene som representantene skisserer med kapasitetsbegrensninger og påfølgende avvisning av brukere.

Brukerrom er ett av flere tiltak som både bidrar til mer verdighet og til å forebygge skader av narkotikabruk ved å tilby trygge omgivelser for inntak av narkotika, sterilt brukerstyr og veiledning om mindre skadelige bruksmåter mv. Å forebygge skade er et gode i seg selv, men også viktig for fremtidige rehabiliteringsløp. At helse- og sosialfaglig hjelp skulle tilbys, og at lokalene skulle ha en særlig utforming, var i sin tid forutsetninger for at ordningen i det hele tatt skulle etableres. Skadereduksjon generelt, og brukerrom spesielt, er ikke lenger så kontroversielt som det var. I andre land som har slike tilbud, er kravene til bemanning og fasiliteter lavere enn i Norge.

Vi har i dag to brukerrom i Norge, men langt flere kommuner enn Oslo og Bergen har brukere som kunne ha nytte av brukerrom. Kravene i regelverket kan være en barriere for etablering av flere brukerrom. Jeg vil i forbindelse med forebyggings- og behandlingsreformen for rusfeltet vurdere behovet for endringer i brukerromsloven og tilhørende

forskrift. I den sammenheng må vi også se til våre forpliktelser etter narkotikakonvensjonene.

Når det er sagt kan ikke brukerrom som ikke oppfyller dagens krav, erstatte tilrettelagte helsetjenestetilbud til målgruppen som sådan. Brukerrom eller ikke, så må kommunene yte nødvendig og forsvarlig helsehjelp til alle sine innbyggere.

Med hilsen

Ingvild Kjerkol

